

Hodnocení bakalářské práce

Posudek vedoucího

Jméno autora: Markéta Adamová

Název práce: Environmentální krize jako krize lidství? Obětování přírody v kontextu mimetické teorie kultury Reného Girarda

Téma práce: aktuální a přínosné.

Téma bylo v literatuře: téma v literatuře bylo již zpracováno, nicméně z odlišných hledisek

Zaměření práce: kompilativně-interpretativní

Práce je zaměřena: teoreticky

Jazyková a stylistická úroveň práce: dobrá úroveň

Rozsah práce: přiměřený (90)

Použitá literatura: aktuální

Počet uváděných titulů:

Formální stránka práce: odpovídající

Cíl práce: splněn

Úroveň závěrečné práce: odpovídá stanoveným kritériím a požadavkům

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

Tématika environmentální krize je v současné době velmi přitažlivá. Současně láká k jednostranné ideologické četbě, která autory nezdědka vede k tomu, že opouštějí kritické myšlení a z jejich textů se stávají aktivistické manifesty. Markétě Adamové se tomuto nebezpečí podařilo odolat a tak vznikl velmi zajímavý a kultivovaný text usilující o nahlédnutí povahy vnitřních mechanismů současné kultury ve vztahu k přírodní realitě, se kterou je kultura vždy provázána. Markéta Adamová se tématem zabývá specificky optikou kulturně antropologické perspektivy pomocí dynamismů a mechanismů, které v kultuře odhaluje mimetická teorie kultury René Girarda. Hlavní teoretický nástroj doplnila a prohloubila o další sociologické a filosofické perspektivy. To jí umožňuje identifikovat kulturní mechanismu, který nazývá obětováním přírody. Její práce si v zásadě klade tři základní otázky: 1) do jaké míry je environmentální krize symptomem hlubší krize lidství, 2) vzhledem k tomu, že podstatou krize lidství je mimetická krize, tak jaké jsou její symptomy a 3) jaké paradigma (zejména kosmologické) by mohlo být východiskem pro řešení mimetické krize s ohledem na vztah kultury a přírody. U závěrečných prací na vysoké škole je třeba brát zřetel na několik hledisek.

Zprv, je to první delší text, ve kterém student humanitního oboru prokazuje schopnost vyhledat si, načíst, pochopit a zpracovat relevantní odbornou literaturu. V případě práce Markéty Adamové byl tento požadavek naplněn uspokojivě, literatura na dané téma je bohatá a především aktuální. Autorka nečerpá pouze z několika notoricky známých knih, ale z poznámkového aparátu je znát, že rešerši a četbě věnovala velkou pozornost. Možná by však stálo za to, aby zdrojovou

literaturu systematizovala a kriticky zhodnotila, například rozdělením teoretických jednotlivých přístupů na sociálně konstruktivistický a esencialistický proud.

Zadruhé u bakalářských prací považuji za zásadní, zda je student schopen alespoň rámcově splnit nárok na aplikaci zvoleného teoretického přístupu na studovaný případ. Zde se setkáváme s použitím mimetické teorie a dalších přístupů jako např. s kosmologickým modelem F. Mathewsové, Rappaportovou ekologicko-antropologickou analýzou mechanismů fungování adaptivních a maladaptivních společností, Caprový organistickým přístupem, ekologicko-etickým přístupem E. Koháka, Fukuyamovou analýzou touhy, sociologickou analýzou individualismu G. Lipovetského, Havlovou teorií samopohybu, ekologicko-psychologickým pojetím H. Librové, personalistickými hledisky M. Bubera a E. Levinase ad.(zjednodušeně řečeno: vztah mezi kulturou a přírodou není něco daného či vrozeného, jedná se o vztah dynamický a tvárný, ve kterém se zrcadlí mimetická povaha kulturních mechanismů). Nesmíme také opomenout skutečnost, že autorka pracuje také s transkulturními koncepty Z. Sokolíčkové a konceptem transkulturality autora přítomného posudku. Volba příslušné teorie tedy dává smysl, z textu je zřejmé, že studentka její jádro pochopila a velmi dobře ji „nasadila“ materiál nasbíraný během vlastního teoretického výzkumu. Výsledkem je, na poměry bakalářského studia, velmi zajímavá syntéza.

Třetím kritériem pro posouzení práce by měla být kvalita vlastní analýzy, tedy nakolik jsou rozebíraná data vypovídající a k věci, a jak je zvládnutá metodologie. Teoreticko-analytický výzkum, který studentka prováděla je metodologicky dobře uchopen a uspokojivě doložen, čtenář si může být jist, že dílčí závěry nejsou vymyšlené ad hoc, ale skutečně se dají odvodit z logických vztahů, vyvozených na základě studia relevantní literatury. Nicméně, do určité míry je patrné, že volba literatury a autorů je u takto široce pojaté tematiky nutně arbitrární.

Konečně posledním, ale z hlediska oboru, ke kterému studentka přísluší, nejpodstatnějším hlediskem pro hodnocení práce je to, nakolik rozvíjí koncept transkulturní komunikace či alespoň nakolik je patrná snaha zakotvit téma a způsob jeho zpracování v kontextu rozvíjejícího se oboru. S touto výzvou se autorka vyrovnala nadmíru uspokojivě. Úvaha nad tím, jak daná práce souvisí s transkulturní komunikací, se neomezuje na obvyklý nicneříkající odstavec plný banalit, ale sestává z hutného zamyšlení nad souvislostmi mezi kulturou, paradigmaty myšlení (jako např. subjektivně-objektivním vnímáním světa, konzumerismem nebo nihilismem), kosmologickými předpoklady uspořádávání vztahů a přírodní realitou, respektive její postupující degradací. Transkulturní reflexe Markéty Adamové je tak dobrým a řekl bych, že i reprezentativním příkladem toho, kam může myšlení bakalářského studenta za tři roky studia dospět. Celkově práci hodnotím jako příkladnou, modelovou pro další bakalanty, pokud jde o oborově relevantní, teoretické, metodologické zvládnutí úkolu sepsání bakalářské práce.

Závěrem bych rád zdůraznil, že bakalářskou práci Markéty Adamové jsem sledoval s radostí i s chutí a text si vychutnal bez pocitu, že mne unavuje ho číst. Autorka prokázala jednoznačně vynikající potenciál, který svědčí o způsobilosti pokračovat ve studiu, což bych rád podpořil a povzbudil ji k pokračování v navazujícím studiu oboru transkulturní komunikace, ke kterému má značné předpoklady.

Výsledné hodnocení: Předložená bakalářská práce splňuje vrchovatě podmínky a nároky kladené na odbornou práci.

K obhajobě si připravte odpovědi na otázky:

- 1) Pokuste se nastínit negativní stránky některých environmentalistických přístupů
- 2) V čem byste z hlediska transkulturního přístupu viděla rozlišení mezi ideologickým a personalisticko-transkulturním environmentalismem?

Podpis